

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ЧАНДМАНЬ-ӨНДӨР СУМ

ОНХС-ИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ИРГЭДИЙН ОРОЛЦОХ ОРОЛЦОО, ТУС СУМЫН ОНХС-ИЙН 2013-2019 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МЭДЭЭЛЭЛ

БОЛОВСРУУЛСАН:

ЗАСАГ ДАРГЫН ОРЛОГЧ М.АДЬЯА

2019.10.07

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн тухай

Орон нутгийн хөгжлийн сан (ОНХС) нь нутгийн иргэдийн оролцоотойгоор тухайн аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтийг шийдвэрлэх арга хэрэгсэл бөгөөд 2011 онд батлагдсан Төсвийн тухай хуульд анх тусгагдсан. Тухайн орон нутгийн иргэд нь өөрсдөө тус сангийн хөрөнгөөр хэрэгжих хөрөнгө оруулалтын төсөл, хөтөлбөрүүдийн санаачлан шийдвэр гаргах үйл явцад оролцох боломжийг олгосон энэхүү төсвийн харилцааны шинэчлэл нь өнөөдөр орон нутгийн төсөв санхүүгийн хувьд хамгийн чухал зүйл юм гэж ойлгож байна.

ОНХС-ийн зорилго нь:

Орон нутгийн хөгжлийг дэмжих, бүс нутгийн хөгжлийн тэнцвэртэй байдлыг хангах, иргэд тогтвор суурьшилтай амьдрах орчин, нөхцөлийг бүрдүүлэхэд чиглэгддэг.

Монгол улсын ерөнхийлөгч асан ЦАХИАГИЙН
ЭЛБЭГДОРЖ уг үйл ажиллагааг анх санаачилсан.

ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх чиг үүрэг

- ▶ Аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг нь ОНХС-ийн хөрөнгөөр Төсвийн тухай хуулийн 58 дугаарзүйлд заасан чиг үүрэгт хамаарах энэ журмын 4.2-т зааснаас бусад хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээний хүрээнд барилга байгууламж барих, тоног төхөөрөмж худалдан авах, их засвар хийх ажлыг санхүүжүүлнэ.

58.4.1.сумын удирдлагыг хэрэгжүүлэх;

- ▶ 58.4.3.сумын нутаг дэвсгэр дэх нийтийн эзэмшлийн аж ахуйн үйлчилгээ, нийтийн ариун цэвэр, гудамж талбайн гэрэлтүүлэг, цэвэрлэгээ, хог зайлуулалтыг хийх;
- ▶ 58.4.4.мал, амьтны халдварт, шимэгчтэх өвчинтэй тэмцэх, хортон шавжийн устгал, хяналт, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, гамшгийн хор хохирлыг арилгах, мал эмнэлгийн үйлчилгээ үзүүлэх;
- ▶ 58.4.5.сумын нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд бэлчээрийн менежмент хийх;
- ▶ 58.4.6.сумын нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах;
- ▶ 58.4.7.сумын доторх нийтийн эзэмшлийн гэрэлтүүлгийн урсгал засвар, арчилгааг хийх, зохион байгуулах;
- ▶ 58.4.8.сумын тохижилт, мод, ургамал цэцэрлэгжүүлэлт, явган зам, амралт болон хүүхдийн тоглоомын талбайг тохижуулах арчлах;
- ▶ 58.4.9.усан хангамж, бохир ус, цэвэрлэх байгууламж бий болгох, усны аж ахуйн хөнгөлөлт, үйлчилгээ үзүүлэх;

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагаанд
иргэд хэрхэн оролцох вэ?

- ▶ Саналаа өгөх
- ▶ Мэдээлэл авах
- ▶ Хяналт тавих

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагаанд иргэдийн санал өгөх оролцоо

► Төсвийн тухай хууль болон Сангийн сайдын 228 дугаар тушаалаар батлагдсан Орон нутгийн хөгжлийн сангийн журамд санал асуулгыг жил бүр явуулна гэж заасан байдаг. Ингэхдээ санал асуулгыг

1. #Саналын_хуудсаар

2. #Бүлгийн_ярилцлага буюу #Хэлэлцүүлгийн_аргаар

3. #Цахим-аар гэсэн үндсэн 3 хэлбэрээр явуулахаар заасан.

Сүүлийн жилүүдэд ОНХС-ийн санал асуулгыг цахимаар буюу #SmartUB ➔ аппликейшн ашиглан авч байгаагаараа онцлог юм.

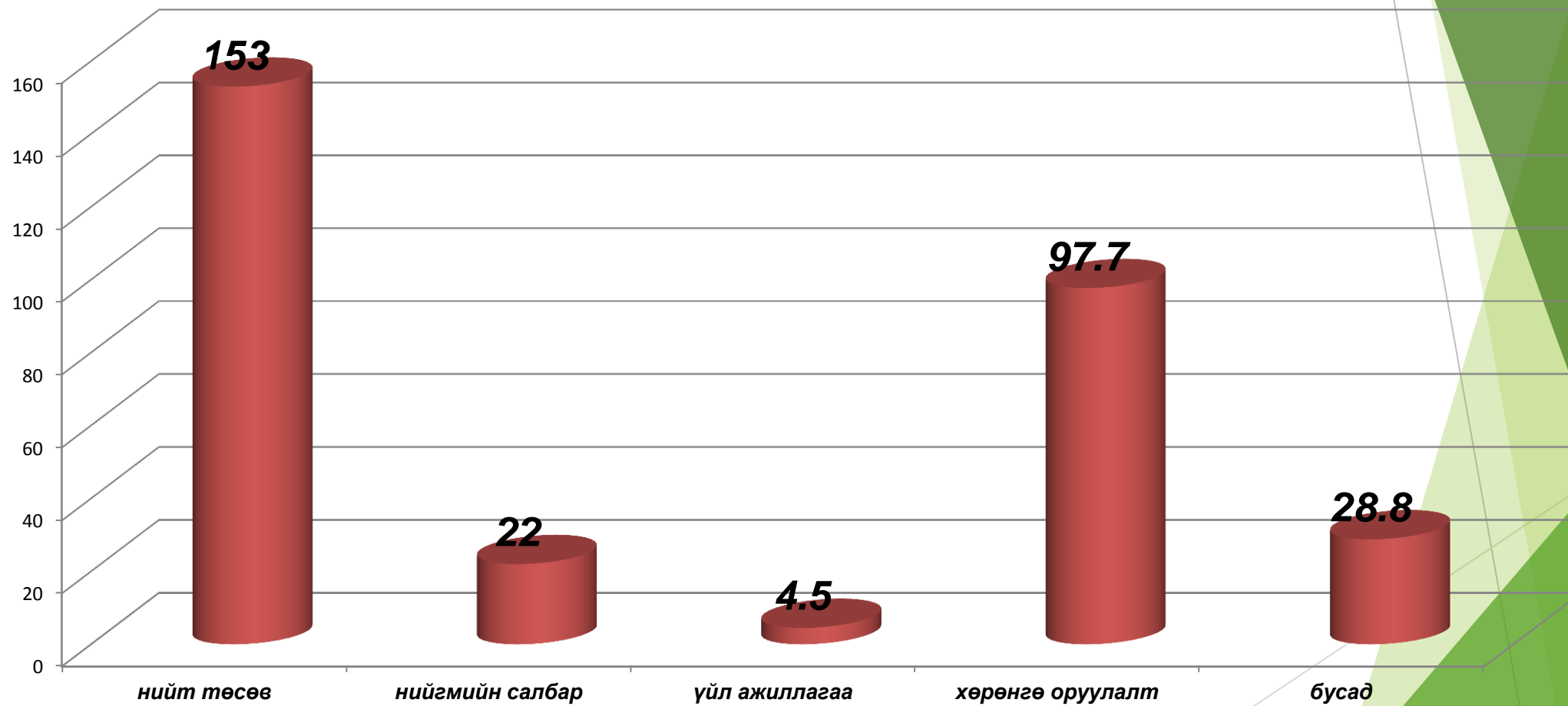
ОНХС-ийн үйл ажиллагаанд иргэдээс авах санал асуулга, санал асуулгын нэгтгэлийг хэрхэн явуулдаг вэ?

Чандмань-Өндөр суманд 2013-2019 онуудад ОНХС-ийн хөрөнгөөр хийж хэрэгжүүлсэн ажлын мэдээлэл

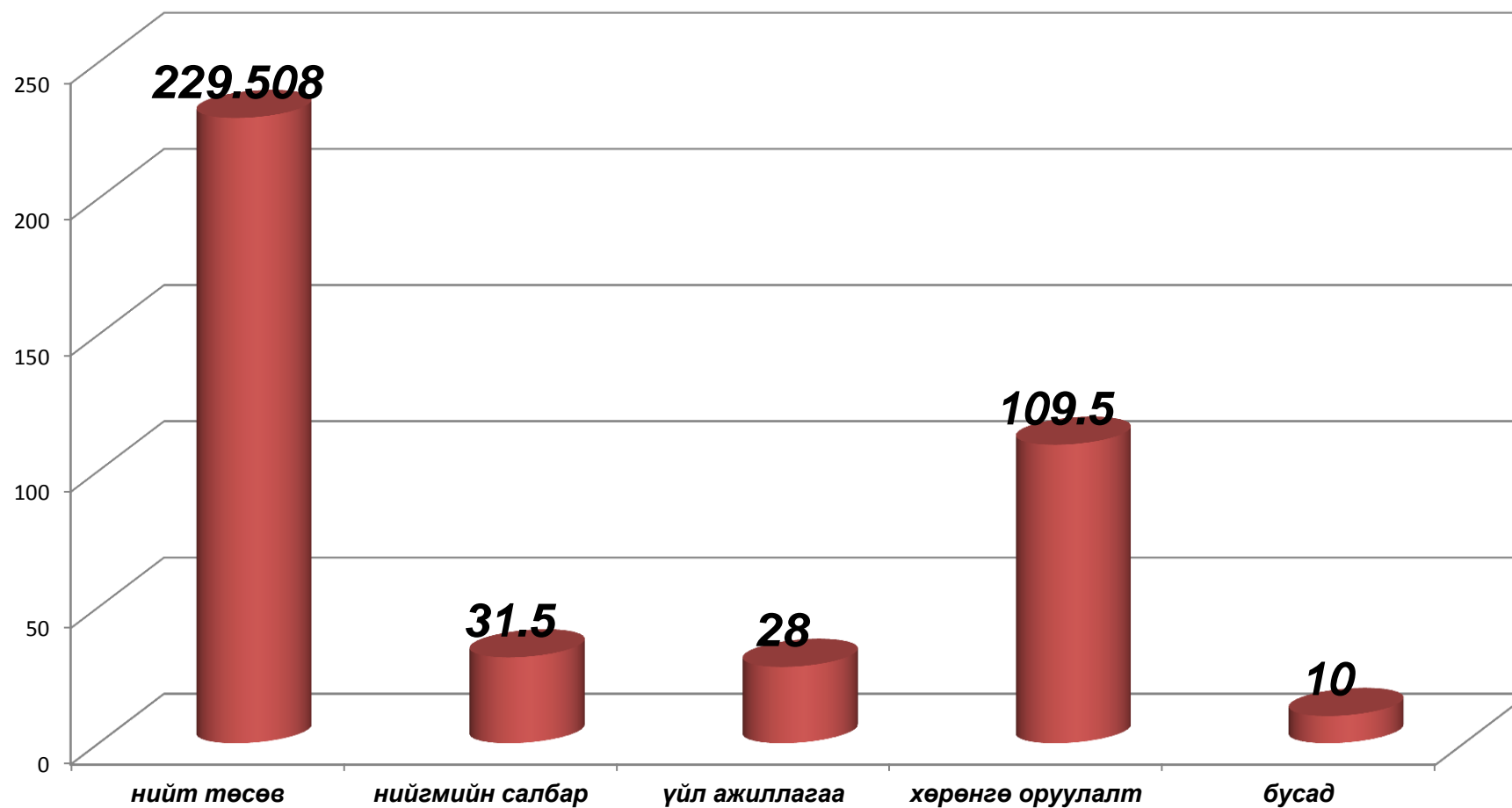
2013 он

- Нэгдсэн зах лангууны тохижилт-3.0 сая
- Машины зогсоол-5.0 сая
- Эрчим хүчний 0.4 шугам-16.7 сая
- Хүүхдийн тоглоомын газар -10 сая
- Ойн түймэр унтраах багаж-3.0 сая
- Багуудын соёл спортын талбай-6.0 сая
- Наадмын талбайн асар-7.0 сая
- Багийн төвүүдийн контор-14 сая
- Орон нутаг судлах танхимын тохижилт- 5.0 сая гм

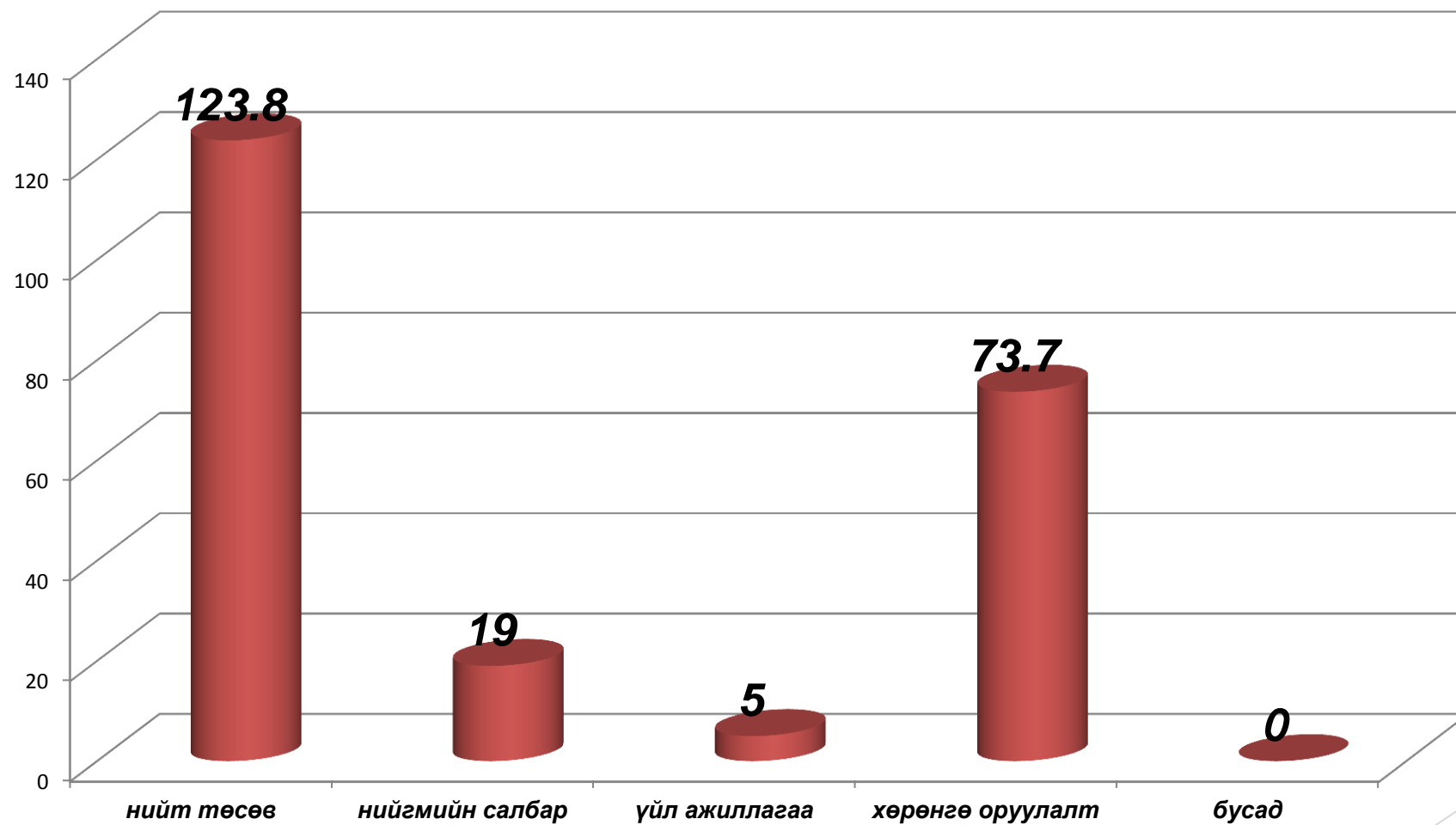
- ▶ Спортын хэрэглэгдэхүүн-5 сая
- ▶ Мал угаалгын ванн-1 сая
- ▶ Техник хэрэгсэл үндэсний нум-11 сая
- ▶ Тохижилт соёлжилтын жилийн ажил ажил-3.5 сая
- ▶ Булнайн рашааны цэвэрлэгээ-4.0 сая
- ▶ ЭМТ хог хаягдал зайлуулах цэг-3.8 сая
- ▶ Хөвөн хороололд худаг гаргах-20 сая
- ▶ Хог цэвэрлэгээ нэгдсэн хогтйн цэгд-20 сая

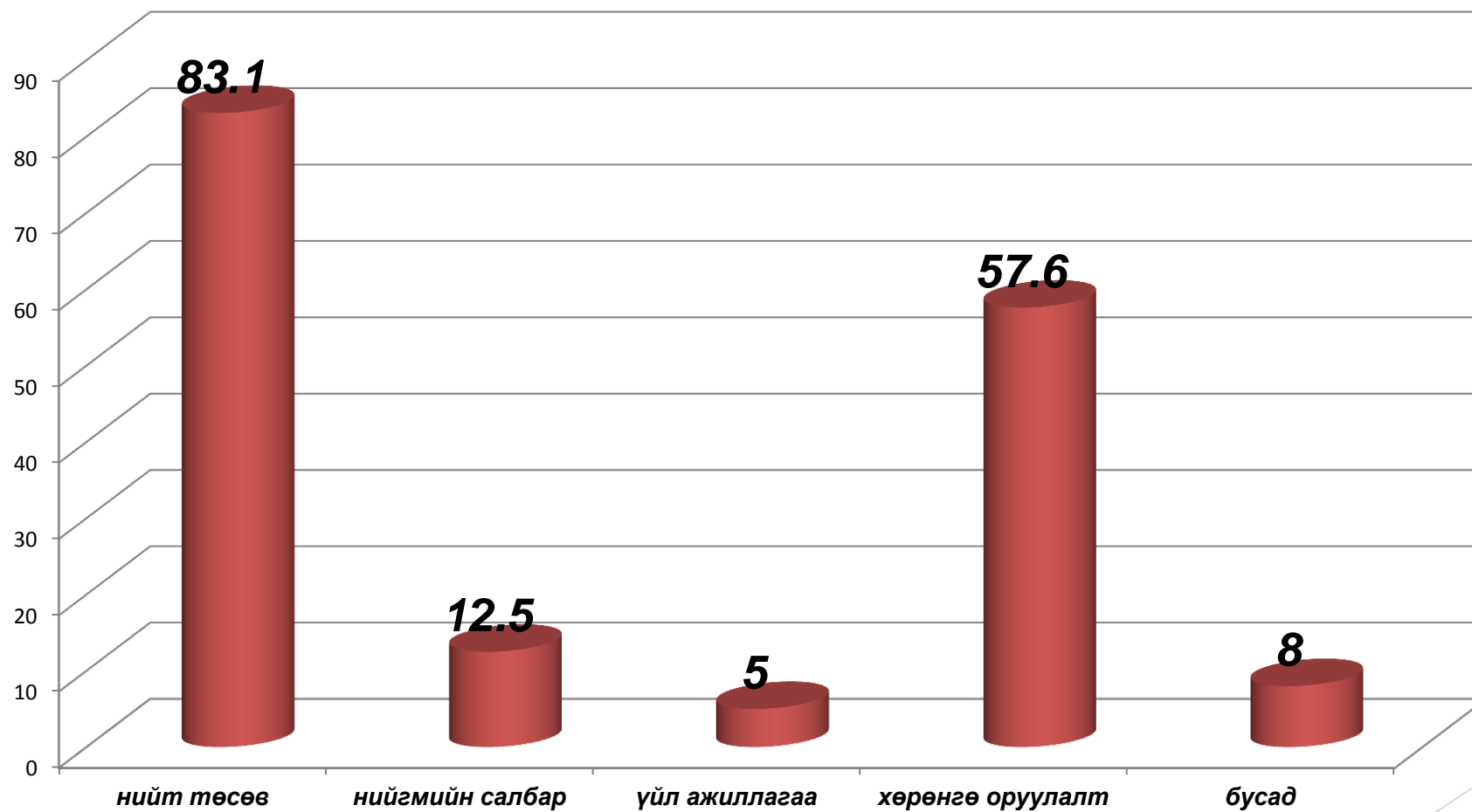
2014 он /229.508.9 санхүүжүүлэхээс 169.531.4 гүйцэтгэлтэй/

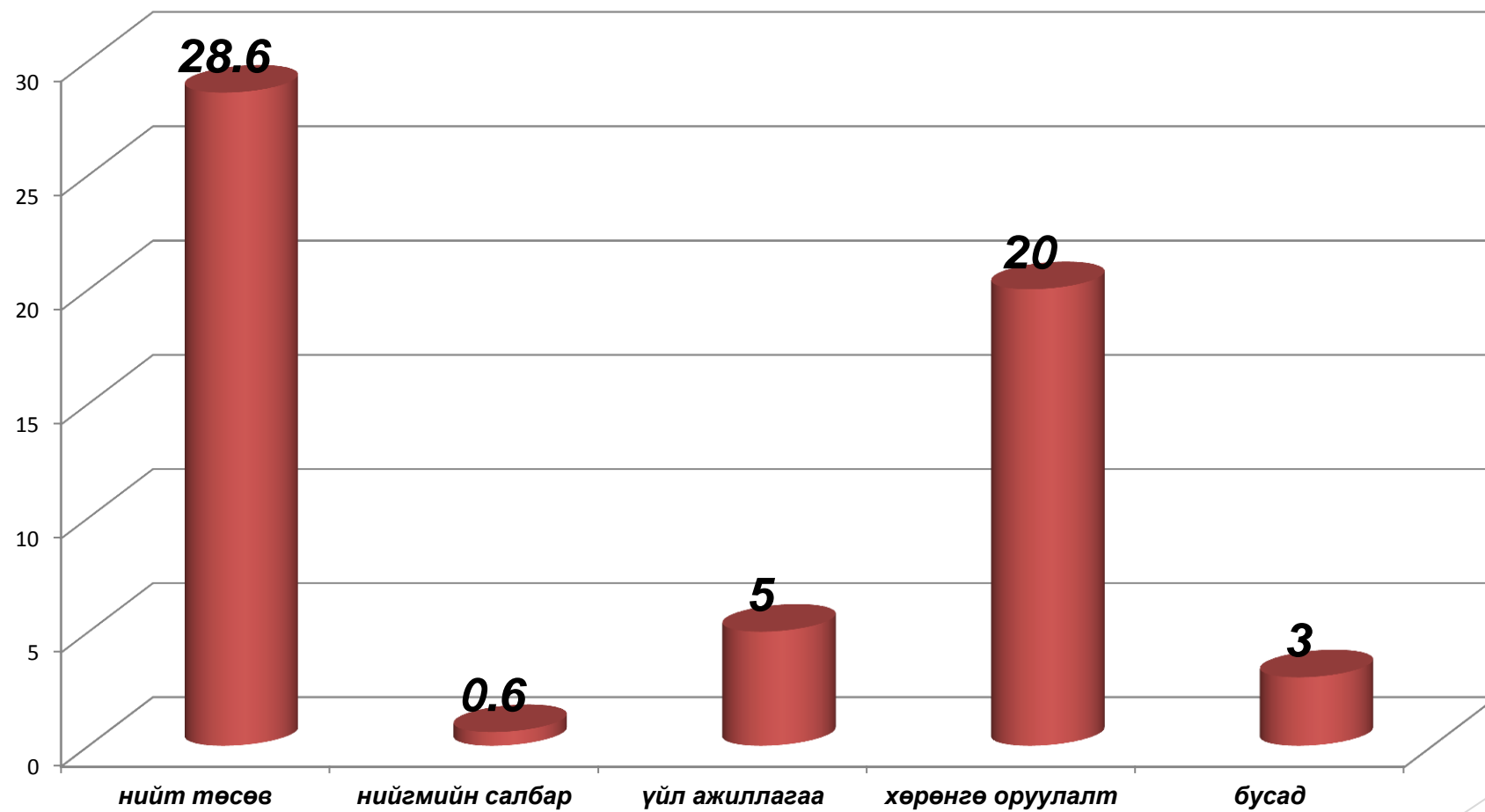
2015 он /123.822.177 санхүүжүүлэхээс 97.700.300 гүйцэтгэлтэй/

2016 он /83.121.810 санхүүжүүлэхээс 82.129.810 гүйцэтгэлтэй/

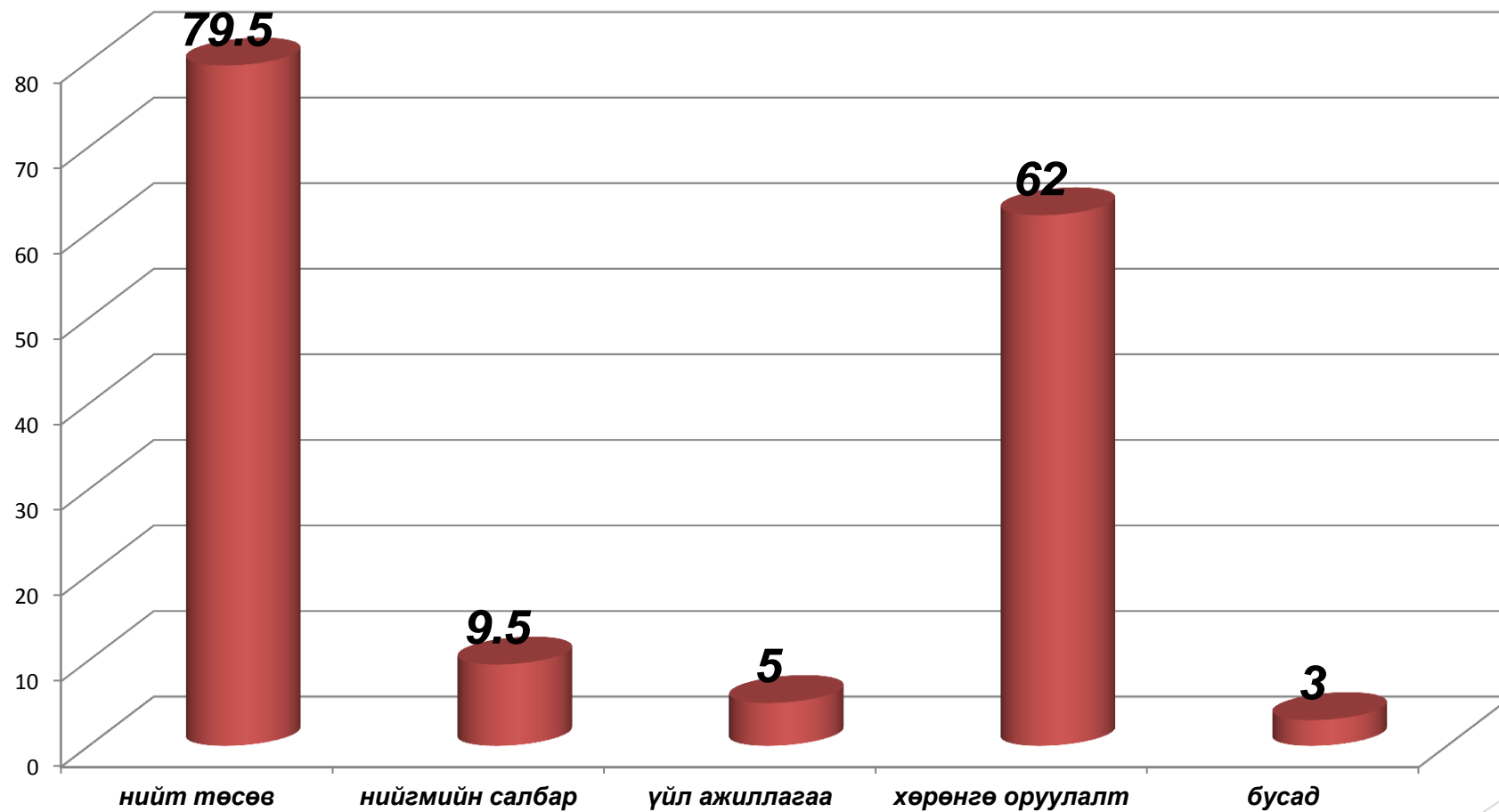

2017 он /28.599.100 санхүүжүүлэхээс 28.599.100 гүйцэтгэлтэй/

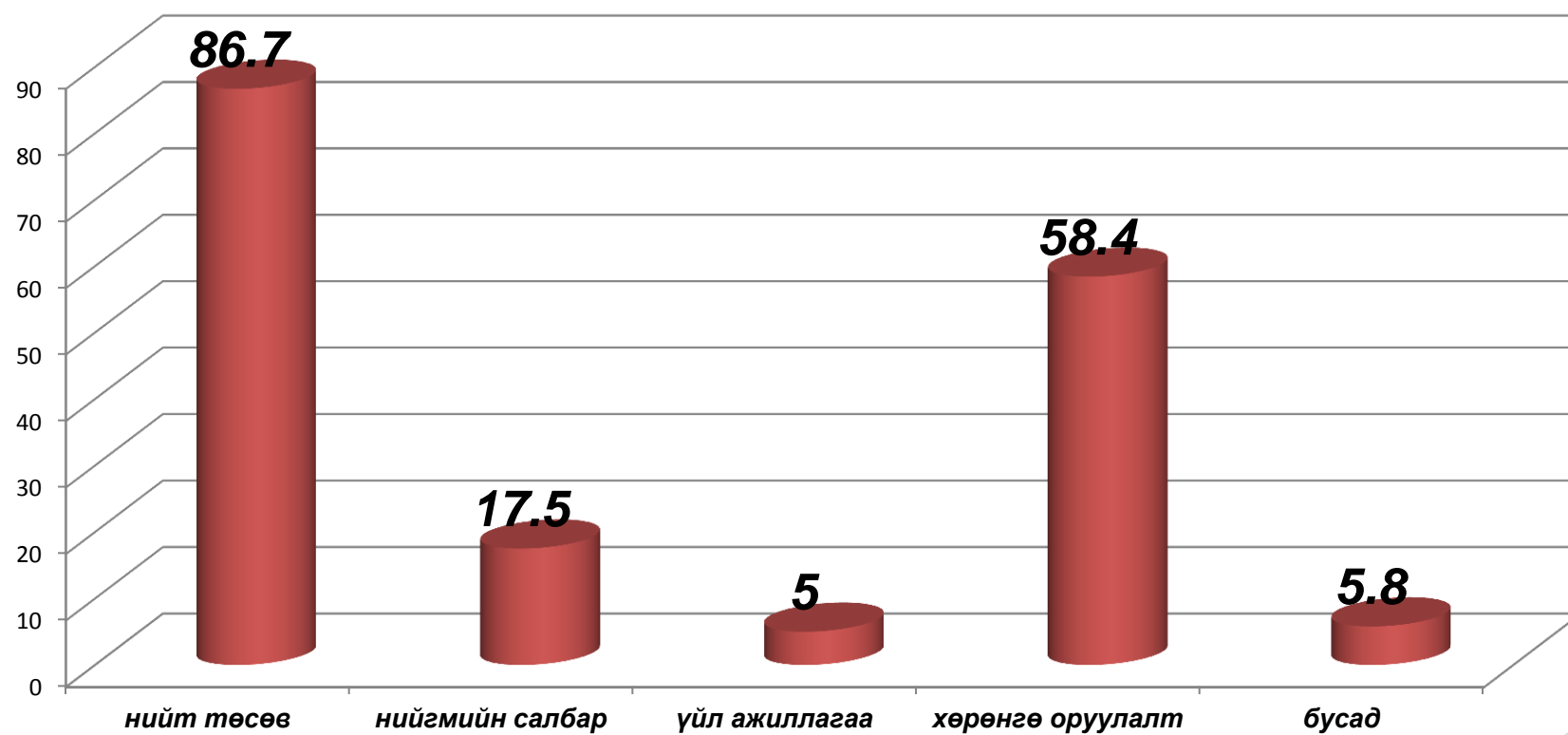

2018 он /79.500.000 санхүүжүүлэхээс 79.500.000 гүйцэтгэлтэй/

2019 он /86.553.700 санхүүжүүлэхээс 70.221.000 гүйцэтгэлтэй/

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа